

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Навчально-науковий Юридичний інститут

кафедра політики у сфері боротьби
зі злочинністю та кримінального права

Медицький І. Б.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ВИБІРКОВОЇ
ДИСЦИПЛІНИ “КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ
ПРАВОСУДДЯ”**

для студентів денної форми навчання другого курсу
(ОР “Магістр”)

Галузь знань **08 “Право”**
Спеціальність **081 “Право”**

м. Івано-Франківськ, 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права Навчально-наукового Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №1 від 28 серпня 2023 року)

Затверджено на засіданні науково-методичної ради Навчально-наукового Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №1 від 28 серпня 2023 року)

Рецензенти:

Микитин Юрій Іванович

Директор навчально-наукового
Юридичного інституту
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника, Заслужений юрист України,
доцент кафедри політики у сфері боротьби зі
злочинністю та кримінального права,
кандидат юридичних наук, доцент

Козич Ігор Васильович

Завідувач кафедри політики у сфері боротьби зі
злочинністю та кримінального права,
навчально-наукового Юридичного інституту
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника,
доктор юридичних наук, доцент

Медицький І. Б. Кримінальні правопорушення проти правосуддя: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять (для студентів денної форми навчання другого курсу (ОР «Магістр») / Ігор Богданович Медицький. Івано-Франківськ: Навчально-науковий Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2023. 17 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану Навчально-наукового Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Кримінальні правопорушення проти правосуддя», підготовки до здачі заліку. В посібнику викладені: програма курсу, завдання до семінарських занять, які включають переліки питань, що виносяться на обговорення на занятті. Поданий перелік літератури. Методична розробка призначена для студентів, аспірантів, викладачів.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ	
<i>Семінарське заняття №1</i>	8
<i>Семінарське заняття №2</i>	8
<i>Семінарське заняття №3</i>	9
<i>Семінарське заняття №4</i>	10
<i>Семінарське заняття №5</i>	11
<i>Семінарське заняття №6</i>	12
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	13

ПЕРЕДМОВА

Без незалежного та неупередженого правосуддя неможлива побудова демократичної, соціальної та правової держави. Відповідальність за кримінальні правопорушення проти правосуддя передбачена Розділом XVIII Особливої частини КК України, нормами якого забезпечується охорона від злочинних посягань належної діяльності не лише судової влади, а й органів, які за своїм призначенням сприяють діяльності не тільки суду щодо відправлення правосуддя і до кола яких відносять органи дізнання, досудового слідства, прокуратури, а також установ, які здійснюють виконання винесених судами вироків, ухвал, постанов, інших судових рішень. Положення цього Розділу регламентують також належну діяльність захисників та представників особи з надання правової допомоги при відправленні правосуддя, охороняють від злочинних посягань інших учасників судочинства (свідків, потерпілих, експертів, перекладачів тощо). Правосуддя може бути ефективним лише за умови додержання законів як самими суддями, так й іншими службовими особами, а також громадянами, які з тих чи інших підстав, передбачених процесуальним законодавством, залучаються до діяльності судів щодо здійснення правосуддя.

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Кримінальні правопорушення проти правосуддя» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Правознавство», 05 спеціалізації: Кримінально-правове забезпечення охорони суспільних відносин.

Предметом вивчення навчальної дисципліни виступає законодавство, що регламентує засади кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень проти правосуддя, а також практика реалізації відповідних норм.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна є складовою для поглибленого вивчення кримінально-правового циклу, і пов'язана з такими дисциплінами як «Кримінальне право», «Теоретичні та практичні проблеми кваліфікації злочинів».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль №1. Кримінально-правова охорона відносин, пов'язаних із відправленням правосуддя.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни за вільним вибором студента є формування у випускника-юриста ґрунтовних знань про кримінально-правову політику у сфері забезпечення діяльності органів правосуддя, положення кримінального законодавства, зміст кримінально-правових понять; набуття навичок вірного тлумачення положень кримінального закону та їх застосування у практичній діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни за вільним вибором студента «Злочини проти правосуддя» є отримання студентами необхідних знань основних положень законодавства у частині кримінально-правової охорони правосуддя в Україні, навичок аналізу правових норм, їх тлумачення і застосування.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- зміст ознак складів конкретних кримінальних правопорушень, відповідальність за вчинення яких передбачена Розділом XVIII Кримінального кодексу України, який присвячений кримінальним правопорушенням проти правосуддя;
- нормативні визначення ключових понять кримінальних правопорушень проти правосуддя;
- наукові визначення понять, що використовуються при визначенні кримінальних правопорушень проти правосуддя та які не мають нормативного закріплення;
- позицію слідчої та судової практики стосовно питань застосування положень законодавства про відповідальність за кримінальні правопорушення проти правосуддя.

вміти:

- тлумачити положення Кримінального кодексу України, належно володіючи при цьому кримінально-правовими категоріями;
- вирішувати питання про злочинність і караність певних діянь;
- визначати зміст елементів складів конкретних кримінальних правопорушень та ознак, що їх характеризують;
- проводити розмежування суміжних складів кримінальних правопорушень;
- на основі отриманих знань правильно застосовувати положення Кримінального кодексу України, вирішуючи конкретні завдання.

ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Кримінально-правова політика у сфері забезпечення діяльності органів правосуддя

Поняття, структура та форми реалізації кримінальної політики у сфері забезпечення діяльності органів правосуддя. Функції кримінальної політики у сфері забезпечення діяльності органів правосуддя.

Соціальна обумовленість та становлення інституту кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти правосуддя.

Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя.

Тема 2. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері здійснення та забезпечення нормальної діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду

Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Примушування давати показання. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Порушення права на захист. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

Тема 3. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері забезпечення гарантій незалежності діяльності судових органів при здійсненні правосуддя, а також гарантій безпеки життя, здоров'я та права власності суддів або їх близьких родичів

Втручання в діяльність судових органів. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Незаконне втручання в роботу автоматизованих систем в органах та установах системи правосуддя. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

Тема 4. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері нормального здійснення посадовими особами своїх функцій щодо отримання необхідних доказів та встановлення об'єктивної істини щодо справи в ході проведення досудового розслідування та судового розгляду

Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, спеціаліста, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Приховування злочину. Поняття і

характеристика складу кримінального правопорушення. Представництво в суді без повноважень. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

Тема 5. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері забезпечення належного виконання законних вироків, постанов, ухвал чи рішень суду, а також рішень Європейського суду з прав людини

Невиконання судового рішення. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Злісне ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Злісна непокоря вимогам адміністрації установи виконання покарань. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Порушення правил адміністративного нагляду. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

Тема 6. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері здійснення заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист

Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

Тема 7. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері забезпечення гарантій діяльності та професійної таємниці захисників або представників особи, а також гарантій безпеки життя, здоров'я та права власності зазначених осіб або їх близьких родичів

Втручання в діяльність захисника чи представника особи. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення. Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №1

ТЕМА. Кримінально-правова політика у сфері забезпечення діяльності органів правосуддя

Вивчаючи тему, студенти повинні: володіти інформацією про зміст та форми реалізації вітчизняної кримінальної політики у сфері забезпечення діяльності органів правосуддя; її функції; розуміти, яким саме суспільним відносинам, благам та інтересам завдає шкоди аналізована група кримінальних правопорушень; бути обізнаними про історичні етапи становлення інституту кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти правосуддя.

Питання для обговорення:

1. Поняття, структура та форми реалізації кримінальної політики у сфері забезпечення діяльності органів правосуддя.
2. Функції кримінальної політики у сфері забезпечення діяльності органів правосуддя.
3. Соціальна обумовленість кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти правосуддя.
4. Історичні етапи становлення інституту кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення проти правосуддя.
5. Поняття, система та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя.

Теми наукових (реферативних) повідомлень:

«Кримінально-правова охорона відносин з відправлення правосуддя за законодавством окремих європейських держав», «Кримінально-правова охорона відносин з відправлення правосуддя за законодавством країн СНД», «Мала» судова реформа 2001 р.», «Концепція системи органів кримінальної юстиції в Україні».

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №2

ТЕМА. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері здійснення та забезпечення нормальної діяльності органів досудового розслідування, прокуратури та суду

Вивчаючи тему студенти повинні: володіти інформацією про те, яким саме суспільним відносинам, благам та інтересам завдає шкоди аналізована група кримінальних правопорушень, у чому саме проявляється їх суспільна небезпека; визначати їх наслідки та вплив на кваліфікацію; бути обізнаними про способи виконання об'єктивної сторони складів кримінальних правопорушень; вірно кваліфікувати моменти їх закінчення та визначати попередню злочинну діяльність; давати характеристику суб'єктивним елементам складів кримінальних правопорушень і їх кваліфікуючим ознакам; бути готовими при дачі відповіді до посилань на чинне кримінальне законодавство України та інші нормативно-правові акти, які стосуються цієї теми.

Питання для обговорення:

1. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
2. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
3. Примушування давати показання. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
4. Порушення права на захист. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

Теми наукових (реферативних) повідомлень:

«Право на захист за чинними нормативно-правовими актами України», «Суддівське самоврядування за Законом «Про судоустрій і статус суддів», «Аргументи прийняття рішення Конституційного Суду України від 11.06.2020 р. у справі за конституційним поданням 55 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 375 Кримінального кодексу України».

Контрольні питання:

1. Яка система запобіжних заходів передбачена чинним Кримінальним процесуальним кодексом України?
2. Які обставини враховуються при обранні запобіжних заходів?
3. До кого може бути застосований запобіжний захід у вигляді домашнього арешту?
4. Із яким процесуальним моментом пов'язується притягнення особи до кримінальної відповідальності?
5. Розкрийте зміст права особи на захист (у контексті ст.374 КК України).

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №3

ТЕМА. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері забезпечення гарантій незалежності діяльності судових органів при здійсненні правосуддя, а також гарантій безпеки життя, здоров'я та права власності суддів або їх близьких родичів

Вивчаючи тему студенти повинні: володіти інформацією про те, яким саме суспільним відносинам, благам та інтересам завдає шкоди аналізована група кримінальних правопорушень, у чому саме проявляється їх суспільна небезпека; визначати їх наслідки та вплив на кваліфікацію; бути обізнаними про способи виконання об'єктивної сторони складів кримінальних правопорушень; вірно кваліфікувати моменти їх закінчення та визначати попередню злочинну діяльність; давати характеристику суб'єктивним елементам складів кримінальних правопорушень і їх кваліфікуючим ознакам; бути готовими при дачі відповіді до посилань на чинне кримінальне законодавство України та інші нормативно-правові акти, які стосуються цієї теми.

Питання для обговорення:

1. Втручання в діяльність судових органів. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
2. Незаконне втручання в роботу автоматизованих систем в органах та установах системи правосуддя. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
3. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
4. Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
5. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

Теми наукових (реферативних) повідомлень:

«Категорія потерпілого у контексті ст.376 КК України: під ставність буквального чи розширеного тлумачення», «Категорії незалежності та недоторканності суддів у рішеннях Конституційного Суду України», «Вища рада правосуддя: законодавчий механізм унеможливлення втручання у діяльність суддів», «Діяльність, пов'язані зі здійсненням правосуддя, як об'єкт кримінально-правової охорони».

Контрольні питання:

1. Виконання яких функцій забезпечує автоматизована система документообігу суду (на прикладі ст.35 КПК України)?

2. Наведіть перелік близьких родичів, як потерпілих від кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст.377-379 КК України.

3. Наведіть основні критерії відмежування складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 376-1 КК від кримінальних правопорушень Розділу XVI Особливої частини КК («Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку»).

4. Охарактеризуйте мотив як обов'язкову ознаку складу кримінального правопорушення, передбаченого ст.379 КК України.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №4

ТЕМА. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері нормального здійснення посадовими особами своїх функцій щодо отримання необхідних доказів та встановлення об'єктивної істини щодо справи в ході проведення досудового розслідування та судового розгляду

Вивчаючи тему студенти повинні: володіти інформацією про те, яким саме суспільним відносинам, благам та інтересам завдає шкоди аналізована група кримінальних правопорушень, у чому саме проявляється їх суспільна небезпека; визначати їх наслідки та вплив на кваліфікацію; бути обізнаними про способи виконання об'єктивної сторони складів кримінальних правопорушень; вірно кваліфікувати моменти їх закінчення та визначати попередню злочинну діяльність; давати характеристику суб'єктивним елементам складів кримінальних правопорушень і їх кваліфікуючим ознакам; бути готовими при дачі відповіді до посилань на чинне кримінальне законодавство України та інші нормативно-правові акти, які стосуються цієї теми.

Питання для обговорення:

1. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

2. Ведення в оману суду або іншого уповноваженого органу. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

3. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

4. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, спеціаліста, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

5. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

6. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

7. Приховування злочину. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

8. Представництво в суді без повноважень. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

Теми наукових (реферативних) повідомлень:

«Правовий статус тимчасової слідчої чи спеціальної тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України», «Завідомість як конститутивна ознака кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст.383-384 КК України та принцип юридичної визначеності: критерії співвідношення», «Розмежування передбачених КК випадків звільнення від кримінальної відповідальності та випадки неможливості притягнення до кримінальної відповідальності (ч. 2 ст. 385 КК; ч. 2 ст. 396 КК)».

Контрольні питання:

1. Наведіть характеристику об'єктивних форм поведінки щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації.
2. Що кримінальний процесуальний закон України відносить до доказів обвинувачення?
3. Розкрийте обов'язки оцінювача згідно Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (у контексті ст.384 КК України).
4. Наведіть процесуальні підстави для арешту майна (у контексті характеристики ст.388 КК України).
5. Наведіть процесуальні підстави для опису майна (у контексті характеристики ст.388 КК України).
6. Які юридичні особи законом віднесено до фінансових установ та як основні вимоги до їх діяльності?
7. Як відмежувати незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, яке заставлено, описано чи підлягає конфіскації від легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст. 209 КК)?

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №5

ТЕМА. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері забезпечення належного виконання законних вироків, постанов, ухвал чи рішень суду, а також рішень Європейського суду з прав людини

Вивчаючи тему студенти повинні: володіти інформацією про те, яким саме суспільним відносинам, благам та інтересам завдає шкоди аналізована група кримінальних правопорушень, у чому саме проявляється їх суспільна небезпека; визначати їх наслідки та вплив на кваліфікацію; бути обізнаними про способи виконання об'єктивної сторони складів кримінальних правопорушень; вірно кваліфікувати моменти їх закінчення та визначати попередню злочинну діяльність; давати характеристику суб'єктивним елементам складів кримінальних правопорушень і їх кваліфікуючим ознакам; бути готовими при дачі відповіді до посилань на чинне кримінальне законодавство України та інші нормативно-правові акти, які стосуються цієї теми.

Питання для обговорення:

1. Невиконання судового рішення. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
2. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
3. Злісне ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
4. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
5. Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
6. Злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
7. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
8. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти.
9. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
10. Порушення правил адміністративного нагляду. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

Теми наукових (реферативних) повідомлень:

«Шляхи забезпечення виконання рішень Конституційного Суду України засобами кримінально-правового впливу», «угоди про примирення або про визнання винуватості: кримінальна процесуальна характеристика», «Представники адміністрації установи виконання покарань як потерпілі від кримінального правопорушення, передбаченого ст.391 КК України: кримінально-правова та кримінально-виконавча характеристика», «Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство: кримінально-правова характеристика».

Контрольні питання:

1. За яких умов судові рішення інших держав є обов'язковими до виконання на території України?
2. Наведіть характеристику рішення Європейського суду з прав людини у контексті предмета кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 382 КК.
3. Що включає у себе процедура виконання рішення Європейського суду з прав людини? (здійсніть аналіз положень Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»).
4. Які обов'язки Кримінально-виконавчий кодекс України покладає на особу, засуджену до покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю?
5. Які різновиди поведінки Кримінально-виконавчий кодекс України тлумачить як ухилення від відбування покарання у виді громадських робіт?
6. Які обов'язки Кримінально-виконавчий кодекс України покладає на особу, засуджену до покарання у виді обмеження волі?
7. Які обов'язки Кримінально-виконавчий кодекс України покладає на особу, засуджену до покарання у виді позбавлення волі?
8. За якими критеріями відбувається відмежування злісної непокори вимогам адміністрації установи виконання покарань від дисциплінарних проступків?
9. Які види примусової психіатричної допомоги та лікування, що застосовуються за рішенням суду, передбачає законодавство України?

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ №6

ТЕМА. Кримінальні правопорушення, що посягають на інтереси правосуддя у сфері забезпечення гарантій діяльності та професійної таємниці захисників або представників особи, а також гарантій безпеки життя, здоров'я та права власності зазначених осіб або їх близьких родичів

Вивчаючи тему студенти повинні: володіти інформацією про те, яким саме суспільним відносинам, благам та інтересам завдає шкоди аналізована група кримінальних правопорушень, у чому саме проявляється їх суспільна небезпека; визначати їх наслідки та вплив на кваліфікацію; бути обізнаними про способи виконання об'єктивної сторони складів кримінальних правопорушень; вірно кваліфікувати моменти їх закінчення та визначати попередню злочинну діяльність; давати характеристику суб'єктивним елементам складів кримінальних правопорушень і їх кваліфікуючим ознакам; бути готовими при дачі відповіді до посилань на чинне кримінальне законодавство України та інші нормативно-правові акти, які стосуються цієї теми.

Питання для обговорення:

1. Втручання в діяльність захисника чи представника особи. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
2. Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.
3. Умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

4. Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги. Поняття і характеристика складу кримінального правопорушення.

Теми наукових (реферативних) повідомлень:

«Гарантії адвокатської діяльності за чинним законодавством України».

Контрольні питання:

1. Дайте розуміння понять «захисник» та «представник» особи (у контексті ст.ст.397-400 КК України).
2. Які професійні права адвоката гарантовані йому чинним законодавством України?
3. Які документи посвідчують повноваження адвоката на надання правової допомоги?
4. Які види дисциплінарних стягнень можуть бути застосовані до адвоката за вчинення дисциплінарного проступку?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Злочини проти правосуддя: навч. посіб. за заг. ред. проф. В. І. Борисова, проф. В. І. Тютюгіна. Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011. 155 с.
2. Мірошніченко С. С. Злочини проти правосуддя: теорія та практика протидії: монографія / С. С. Мірошніченко. К.: ПВК «Десна», 2012. 431 с.
3. Бершов Г. Є. Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність судових органів : монографія / за заг. ред. О. М. Литвинова. Харків : НікаНова, 2014. 228 с.
4. Осадчий В. І. Злочини проти правосуддя: Монографія. К.: ФОП Маслаков, 2018. 200 с.
5. Ахмедов В. А. Кримінально-правова охорона правосуддя в Азербайджанській Республіці та Україні: теоретико-порівняльне дослідження: монографія. Одеса : Фенікс, 2019. 426 с.
6. Карпова Н. Ю. Кваліфікація злочинів проти правосуддя. Курс лекцій: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 180 с.
7. Палюх Л. М. Кримінальна відповідальність за злочини проти правосуддя. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 744 с.
8. Шепітько М. В. Кримінально-правова політика у сфері забезпечення діяльності органів правосуддя: монографія / М. В. Шепітько. Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2021. 192 с.
9. Мар'єнко Л. М. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного: кримінологічна характеристика та запобігання : монографія / за заг. ред. д-ра юрид наук, проф. О. М. Литвинова ; Кримінологічна асоціація України. Х. : Факт, 2022. 192 с.

Допоміжна

1. Анчукова М. В. Щодо кримінальної відповідальності за втручання в діяльність захисника чи представника особи (ст. 397 КК України України). Держава і право. Юридичні і політичні науки. Вип.44. К.: Ін-т держави і права НАН України, 2009. С.484-492.
2. Борисов В. І. Відповідність кримінального закону конституційним принципам здійснення правосуддя в Україні. Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. праць. Х.: Право, 2009. Вип. 18. С. 3-14.
3. Бринзанська О. В. Насильство як окремий прояв дій, що дезорганізують роботу установ виконання покарань. Вісник Верховного Суду України. 2010. № 7. С. 44-48.
4. Бурдін В. М. Окремі проблеми злочинів проти правосуддя за КК України. Життя і право. 2004. № 2. С. 74-78.
5. Вакулик О. О. Кримінальна відповідальність за примушування давати показання: історія розвитку норми. Адвокат. 2008. № 12. С. 19-22.

6. Злочини проти правосуддя: Навч. посіб. / В. І. Тютюгін, В. І. Борисов, Ю. В. Гродецький та ін.; За заг. ред. проф. В. І. Борисова, проф. В. І. Тютюгіна. Х.: Нац. ун-т «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2011. 210 с.
7. Мельник М. І., Хавронюк М. І. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність. К.: Атіка, 2002.
8. Палюх Л. М. До питання про родовий об'єкт злочинів проти правосуддя. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2008. № 3. С. 275-281.
9. Вербицька Н. Злочини проти правосуддя на ранніх етапах розвитку вітчизняного законодавства. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2015. №4 (1). С. 50-54.
10. Костира С. Розвиток кримінального законодавства про злочини проти правосуддя та шляхи його удосконалення. Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2016. №2. С. 157.
11. Стеценко Н. Відповідальність судових приставів за Судовими статутами 1864 року. Форум права. 2016. №2. С. 229-238. III
12. Шепітько М. Форми реалізації кримінальної політики з протидії злочинам у сфері правосуддя. Питання боротьби зі злочинністю. 2016. Вип. 31. С. 166-182.
13. Шмарін І. Об'єктивна сторона неповаги до суду як кримінального правопорушення проти правосуддя в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету (Серія «Юридичні науки»). 2016. №1. Т. 4. С. 56.
14. Шмарін І. Теоретико-правове моделювання покарання за неповагу до суду як кримінальне правопорушення проти правосуддя. Форум права. 2016. №4. С. 325-330.
15. Мельник Р. І. Кримінально-правова характеристика завідомо незаконних затримання, приводу, арешту та тримання під вартою (ст. 371 КК України): Авто-реф. дис. ... канд. юрид. наук. К., 2008.
16. Кузнецов В. В., Сийплові М. В. Кримінальна відповідальність за притягнення як обвинуваченого завідомо невинуватої людини: Монографія / За заг. ред. д.ю.н., проф. В. І. Шакуна; Передмова Г. О. Усатого. Ужгород: ЗакДУ, 2011. 402 с.
17. Вакулик О. О. Кримінально-правова характеристика примушування давати показання: дис. ... канд. юрид. наук. К., 2011. 190 с.
18. Кваснівська Н. Д. Відповідальність за постановленням суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови в Україні (кримінально-правове та кримінологічне дослідження): дис. ... канд. юрид. наук. К., 2009. 202 с.
19. Щасний А. В. Поняття та ознаки завідомо неправосудного вироку як предмета злочину, передбаченого ст. 375 Кримінального Кодексу України. Держава і пра-во. 2010. № 47. С. 514-520.
20. Тютюгін В. І., Капліна О. В., Тітко І. А. Постановлення суддею завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови: окремі аспекти застосування ст. 375 Кримінального кодексу України. Вісник Верховного Суду України. 2012. № 2. С. 42-48.
21. Лемешко О. М., Овчаренко О. М. Притягнення суддів до кримінальної відповідальності: окремі проблеми. Вісник Верховного Суду України. 2010. № 7 С. 38-44.
22. Шніпко О. Безпосередній об'єкт злочину завідомо незаконне затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою. Юридична наука. 2016. №3. С. 146-160.
23. Шніпко О. Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ч. 1 ст. 371 КК України. Юридична наука. 2016. №6. С. 118.
24. Шніпко О. Об'єктивні ознаки злочинів, передбачених частиною 2 статті 371 Кримінального кодексу України. Юридична наука. 2016. №11. С. 105-124.
25. Андрушко П. Особливості кримінально-правової кваліфікації притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності в доктрині кримінального права і правозастосовчої практики (частина друга). Юридична Україна. 2016. №1-2. С. 49-113.
26. Андрушко П. Особливості кримінально-правової кваліфікації притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності: теоретичні орієнтири та правозастосовна практика. Юридична Україна. 2015. №10-12. С. 176-241.

27. Кравченко С. Особливості визначення об'єкта злочину, складу якого передбачені статтею 372 Кримінального кодексу України. Часопис цивільного і кримінального судочинства. 2016. №5. С. 64.
28. Спірідонов М. Відповідальність за порушення права на захист за кримінальним законодавством зарубіжних держав. Форум права. 2016. №5. С. 185-189.
29. Кархут Р. Загальна характеристика покарань за втручання в діяльність судових органів: досвід Республіки Польща. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2016. №4. С.22-29.
30. Кархут Р. До питання відмежування втручання в діяльність судових органів від суміжних злочинів за законодавством Республіки Польща. Jurnalul juridic național: teorie și practică (Национальный юридический журнал: теория и практика). 2016. №4. С. 158-163.
31. Кархут Р. Особливості об'єкта злочину за втручання в діяльність органів судової влади Республіки Польща. Науковий вісник Херсонського державного університету (Серія «Юридичні науки»). 2016. №5. Т. 2. С. 97-101.
32. Книженко С. Криміналістична характеристика злочинів, що вчиняються шляхом незаконного втручання в діяльність судових органів або протиправного впливу на учасників судочинства. Право і суспільство. 2016. №2. С. 196-200.
33. Федорчук О. Предмет злочину, передбаченого ст. 376-1 КК України (незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду). Підприємництво, господарство і право. 2016. №11. С. 3-6.
34. Лосич Т. Сучасні міжнародно-правові стандарти кримінальної відповідальності за вчинення або погрозу вчинення насильства щодо судді та інших представників системи юстиції. Часопис Київського університету права. 2016. №1. С. 305-310.
35. Лосич Т. Особливості суб'єкта злочину за «погрозу або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного» (ст. 377 Кримінального кодексу України). Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. 2016. №2. С. 83-88.
36. Лосич Т. Суб'єктивна сторона у складі «погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного» (ст. 377 Кримінального кодексу України). Наше право. 2016. №3. С. 118-125.
37. Лосич Т. Кримінальна відповідальність за вчинення або погрози вчинення насильницьких злочинів щодо суддів та інших державних службовців у нормах сучасного кримінального права Чехії та Словаччини. Юридична Україна. 2015. №10-12. С. 146-155.
38. Хавронюк М. І. Стаття 376-1 Кримінального кодексу України: здобуток чи прорахунок? Вісник Верховного Суду України. 2009. № 10. С. 7-9.
39. Книженко С. Криміналістична характеристика злочинів проти правосуддя, що перешкоджають встановленню істини у кримінальному провадженні. Вісник прокуратури. 2016. №2. С. 122-126.
40. Книженко С. Особливості розслідування злочинів проти правосуддя, що вчиняються свідками, потерпілими або іншими особами шляхом перешкоджання встановленню істини у справі. Вісник Національної академії прокуратури України. 2016. №3. С. 61-65.
41. Ольховенко О. Порівняльно-правове дослідження злочину, передбаченого ст. 385 КК України та аналогічних діянь за кримінальними кодексами деяких зарубіжних держав. Юридична наука. 2016. №1. С. 117-124.
42. Степаненко В. Право на відмову від дачі показань у судовій практиці Сполучених Штатів Америки. Форум права. 2016. №2. С. 212-216.
43. Неміч Ф. Окремі аспекти підкупу свідка, потерпілого, експерта, передбачені ст. 386 КК України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Право. 2016. Вип. 38. Т. 2.
44. Чередник О. Кримінологічна характеристика й запобігання насильницьким злочинам проти правосуддя, скоєним щодо свідків і потерпілих. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2016. №3.
45. Бражник А. Історичні передумови й соціальна зумовленість існування кримінально-правової заборони розголошення слідчої таємниці. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. №6. С. 166-172.

46. Гуд Т. Особливості караності заздалегідь не обіцяного приховування злочину. Часопис Київського університету права. 2016. №1. С. 288-294.
47. Букач М. Підстави і принципи запровадження кримінальної відповідальності за невиконання судового рішення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Право. 2016. Вип. 41. Т. 2.
48. Кваша Р. Окремі питання притягнення боржника, службових осіб, уповноважених державою на забезпечення виконання судових рішень, до кримінальної відповідальності за невиконання судового рішення. Часопис Київського університету права. 2016. №1. С. 363.
49. Лагода К. Характеристика соціально-економічних факторів невиконання судових рішень (ст. 382 КК України). Судова та слідча практика в Україні. 2016. Вип. 2. С. 88-92.
50. Налуцишин В. Історико-правовий аспект розвитку кримінального законодавства за невиконання судового рішення. Університетські наукові записки. 2016. №2. С. 182-192.
51. Налуцишин В. Кримінальна відповідальність за невиконання судового рішення за законодавством Латвії, Литви та Естонії. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2016. Вип. 2. С. 296.
52. Мороз В. Щодо питання запровадження кримінальної відповідальності за невиконання рішень міжнародного кримінального суду. Судова та слідча практика в Україні. 2016. Вип. 2. С. 93-99.
53. Чорна О. Невиконання судового рішення: зміст предмета злочину. Наука і правоохорона. 2016. №1. С. 189.
54. Чорна О. Кримінально-правове забезпечення виконання рішень суду у кримінальному провадженні як об'єкт наукового дослідження. Вісник Кримінологічної асоціації України. 2016. №3. С. 217.
55. Чорна О. Поняття службової особи, яка є суб'єктом злочину «невиконання судового рішення». Наука і правоохорона. 2015. №4. С. 160.
56. Яценко С. Підстави та принципи встановлення кримінальної відповідальності за умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості. Наше право. 2016. №1. С. 120-128.
57. Бондарєва К. Фактори криміналізації злісної непокори вимогам адміністрації установи виконання покарань. Науковий вісник Херсонського державного університету (Серія «Юридичні науки»). 2016. №3. Т. 2.
58. Бондарєва К. Методологічний інструментарій дослідження злісної непокори вимогам адміністрації установи виконання покарань. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2016. №4.
59. Книженко С. Особливості розслідування злочинів проти правосуддя, що вчиняються шляхом порушення порядку відбування покарання або попереднього ув'язнення. Форум права. 2016. №3. С. 121-125.
60. Левчук Є. Про змістовні погляди щодо декриміналізації ст. 391 КК України. Науковий вісник Херсонського державного університету (Серія «Юридичні науки»). 2016. №3. Т. 2.
61. Міщук І., Грабовенський П. Суб'єктивні ознаки складу злісної непокори вимогам адміністрації установи виконання покарань. Порівняльно-аналітичне право. 2016. №1.
62. Теребило Н., Міщук І. Насильство як окремий прояв дій, що дезорганізують роботу установ виконання покарань. Молодий вчений. 2016. №7.
63. Ткаченко А. Кримінальна відповідальність за дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань, у пострадянських країнах. Вісник прокуратури. 2016. №4. С. 101.
64. Мороз А. Вдосконалення нормативних положень щодо захисника чи представника особи як засіб забезпечення захисту цих учасників процесу від втручання в їх діяльність. Юридична наука. 2016. №1. С. 110-116.
65. Вербицька Н. Представник особи як потерпілий від злочину, передбаченого статтею 398 КК України. Актуальні питання публічного та приватного права. 2016. №2. С. 43.

66. Вербицька Н. Відмежування погрози або насильства щодо захисника чи представника особи від суміжних складів злочинів. Порівняльно-аналітичне право. 2016. №3.
67. Вербицька Н. Погроза у злочині, передбаченому статтею 398 Кримінального кодексу України. Держава та регіони. Серія: Право. 2016. №4. С. 84.
68. Вербицька Н. Санкції за погрозу або насильство щодо захисника чи представника особи: структура, види, порівняння. Науковий вісник Херсонського державного університету (Серія «Юридичні науки»). 2016. №4. Т. 2. С. 55.
69. Вербицкая Н. Проблемы определения видового объекта преступления, предусмотренного статьей 398 Уголовного кодекса Украины. *Leges et Vita* («Закон и Жизнь»). 2016. №9/2. С. 23.
70. Вербицька Н. Об'єктивні ознаки погрози або насильства щодо захисника чи представника особи: проблемні питання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Право. 2016. Вип. 39. Т. 2. С. 39-41.
71. Решнюк А. Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 400 КК України. Юридична наука. 2016. №2. С. 142-160.
72. Решнюк А. Суб'єкт злочину посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги. Юридична наука. 2016. №3. С. 92-108.
73. Митрофанов І. І. Представництво в суді без повноважень: коментар законодавства. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. 2018. № 14. С. 117-125.